

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“ (J 1,5)

Svetlo Pravoslávia

SPOLOČENSKO - DUCHOVNÝ OBČASNÍK

pre stredné Slovensko

číslo 6

*Milovaní bratia a sestry v Christu!
Prišiel čas, keď sa vám do rúk dostalo šieste číslo Svetla Pravoslávia. Vychádza v období, keď kresťania s radosťou očakávajú najkrajší sviatok – Paschu Christovu. Tomuto sviatku predchádza Veľký pôst a každý z nás túži prijať do svojej srdca zmŕtvychvstalého Spasiteľa.*

A čo sme pre vás pripravili tentokrát? V minulom čísle sme písali o tom, prečo veríme v Boha, prečo sme kresťanmi, a prečo sme práve pravoslávnymi kresťanmi. Teraz vám ponúkame vysvetlenie, prečo nie sme rímskymi katolíckymi a protestantmi, a aké sú rozdiely medzi pravoslávnymi kresťanmi, katolíckymi a evanjelikmi. Veríme, že sa týmto článkom nikoho „nedotkneme“, ale našou úlohou a predsavzatím je a bude písať

pravdu, ktorá, žiaľ, býva často zamlčovaná. Isus Christos povedal: „Ja som Cesta, Pravda i Život“. Preto sa i my snažme ísť po tej pravej ceste, ktorá je síce trnistá, ale vedie do večného Kráľovstva.

V tomto čísle sme vám okrem iného pripravili zaujímavý článok, ktorý nám do redakcie poslal náš brat v Christu Ján. Vo februári tohto roku prijal v rieke Jordán sv. Tajinu Krstu a chce sa podeliť so svojimi zážitkami. Za tento list mu úprimne ďakujeme.

Prichádza čas radosti, čas lásky, prichádza Pascha Christova. A preto sa my milí bratia a sestry radujme a oslavujme nášho Pána, pretože: „Christos vstal z mŕtvych, smrťou smrť prekonal a mŕtvym v hrobách život daroval!“

Radostné oslavy paschálnych sviatkov vám zo srdca praje sestra v Christu Jana.

Oficiálne stanovisko Ruskej pravoslávnej Cirkvi k ustanoveniu homosexuála za biskupa Episkopálnej cirkvi (bolo by lepšie, keby sa písalo priamo o Episkopálnej konfesii, alebo denominácii, pretože Cirkev je len jedna, a to Pravoslávna Cirkev, pozn. prekladateľa).

Cirkev nemôže schváliť zvrátenie ľudskej prirodzenosti, ktorá bola stvorená samotným Stvoriteľom

Prehlásenie Oddelenia vnútorných cirkevných vzťahov Moskovského patriarchátu

V súvislosti s tým, že dňa 2. novembra 2003 bol v Episkopálnej cirkvi v USA uvedený do hodnosti biskupa homosexuál, ktorý sa tak otvorene (verejne) prejavil, bolo Oddelenie vnútorných vzťahov Moskovského patriarchátu poverené urobiť toto zvláštne prehlásenie.

Homosexuálny pohlavný styk bol v kresťanskej Cirkvi vždy hodnotený ako ťažký hriech.

Existujú jasné a nesporné biblické svedectvá o tom, že podobné vzájomné medziľudské vzťahy sú pre kresťana neprípustné: „S mužom nesmieš obcováť, ako sa obcuje so ženou; bola by to ohavnosť,“ „Ak niekto obcuje s mužom, ako sa obcuje so ženou, obaja spáchali ohavnosť; musia byť vydaní na smrť; za svoju krv sú sami zodpovední.“ (Levit 18,22; 20,13). Apoštol Pavol úplne zreteľne hovorí o „vášniach, o ktorých je hanba hovoriť“, ktorým prepadli ľudia, čo „pravdu Božiu zamenili za lož.“ „Ich ženy zamenili prirodzený styk s mužmi za protiprirodzený a podobne aj muži zanechali prirodzený styk so ženou a rozpálili sa vášňou medzi sebou.“ Apoštol poukazoval na nevyhnutný „spravodlivý Boží súd“, nielen nad tými, ktorí „páchajú zvrátenosti“ a sú naplnení všetkou nepravosťou a smilstvom,“ ale aj nad tými, ktorí „schvaľujú, keď (také veci) pášu iní“ (1. Rím 1,18-32).

Takí ľudia seba oddeľujú od jednoty viery. Podľa slova apoštola, takí nevojdu do večného života. „Nemýľte sa! Ani smilníci, ani modloslužobníci, ani cudzoložníci, ani samohonci, ani samcoložníci... nebudú dedičmi kráľovstva Božieho“ (1. Kor. 6,9-11).

Prívrženci ustanovení homosexuálov (na kňazov a biskupov) tvrdia, že vo Svätom Písme nie je priame odsúdenie sexuálnych stykov tohoto druhu. A vyššie uvedené biblické texty sa vraj nemajú chápať doslovne, ako to činia – podľa ich mienky – iba fundamentalisti a konzervatívci. Lenže v takom prípade možno akýkoľvek biblický text interpretovať v ľubovoľnom zmysle – podľa momentálnych príání tej či inej skupiny ľudí. .

Biblické texty odsudzujúce homosexualitu sú jasné a nie dvojzmyselné. Sformovali kresťanskú mravnosť a vychovali mnohé ľudské pokolenia, založili súčasnú kultúru.

Odmietanie priameho významu slov apoštola Pavla protirečí nielen mnohoročnej kresťanskej tradícii jej chápania, ale tiež prostému zdravému rozumu.

Homosexualita je hriech oddeľujúci človeka od Boha. Súčasne však Cirkev neodmieta pomoc tým nešťastným, ktorí sú v zajatí tohto hriechu. **Boh je Láska a kresťania sa majú modliť za všetkých hriešnikov a priat' im spásu.** Lenže Cirkev nemôže schvaľovať zvrátenie ľudskej prirodzenosti, ktorá bola stvorená samotným Stvoriteľom. Cirkev nemôže žehnať pokazeniu Božieho obrazu, ktorý je najvyšším princípom dôstojnosti človeka. Cirkev učí o prvopočiatočnom rozdelení pohlavia, o čistote a predurčení človeka ku svätosti. Stráži tradíciu kresťanského manželstva medzi mužom a ženou, ktorá je požehnaná samotným Pánom v Káne Galilejskej. Cirkev by prestala byť svedectvom o svätosti, čistote a Božej pravde, keby opustila učenie, ktoré jej bolo Bohom zjavené.

Vo vývoji, ktorý nastal v americkej Episkopálnej cirkvi a niektorých ďalších kresťanských spoločenstvách západného sveta, vidíme veľké nebezpečenstvo pre súčasného človeka. Ľudia si postupne privykajú na to, že homosexualita nie je odklonením, nie je zvrátenosťou, ale iba jedným z druhov „lásky“, ktorému žehná dokonca i cirkev. Veď vedenie Episkopálnej cirkvi v USA na generálnom konvente v Minnesote v r. 2003 schválilo možnosť požehnanie rovnako pohlavným manželstvám. Dokument, ktorý konvent prijal, poskytuje miestnym spoločenstvám i farnostiam právo, aby si samy vypracovali obrady pre požehnanie rovnako pohlavným dvojiciam.

To všetko má strašné následky: k homosexualite sa pripájajú ľudia s normálnou sexuálnou orientáciou.

Naša viera je vybudovaná na Božom slove, ktoré chráni nezmeniteľnú Božiu pravdu. Liberálny názor na vzťah Cirkvi k homosexualite je cestou ničenia samých pilierov Cirkvi, ktorá sa tým stáva podobnou svetským spoločenským inštitúciám. .

Ruská pravoslávna Cirkev v priebehu takmer dvesto rokov udržovala dobré vzťahy s Episkopálnou cirkvou v USA. Naše kontakty zostali srdečné a priateľské i v období „studenej vojny“, keď zvlášť kresťania ochraňovali vzájomné pochopenie a preukazovali si navzájom podporu vo svete rozdelenom na nepriateľské vojenské bloky. Episkopálna cirkev v USA podporovala pravoslávnych kresťanov našej zemi v dobe prenasledovania kresťanskej viery. Zvlášť priateľskými sa vzťahy medzi nami stali na začiatku 90. rokov 20. storočia, keď bola založená spoločenská koordináčna komisia pre spoluprácu medzi Ruskou pravoslávnu Cirkvou a Episkopálnou cirkvou v USA. Komisia pripravila a uskutočnila tri teologické konferencie, úspešne realizovala spoločenské sociálne a vzdelávacie projekty, organizovala vzájomné návštevy.

Lenže „vysvätenie“ biskupa-homosexuála činí nemožným akékoľvek stýkanie sa s ním samotným i s tými, ktorí ho ustanovili. Nemôžeme spolupracovať s týmito ľuďmi nielen v oblasti teologického dialógu, ale ani v humanitárnych a nábožensko-

spoločenských sférach. Nemáme právo pripustiť ani náznak súhlasu s pozíciou, ktorú zaujali, pretože ju vidíme ako hlboko antikresťanskú a rúhavú.

Kvôli súčasnej situácii je Ruská pravoslávna Cirkev nútená pozastaviť prácu spoločenskej koordinačnej komisie a zmraziť svoje vzťahy s Episkopálnou cirkvou v USA.

Snažíme sa zachovať kontakty a spoluprácu s tými americkými biskupmi, ktorí zjavne prehlasujú vernosť mravnému učeniu svätého Evanjelia a starej nerozdielnej Cirkvi.

Modlíme sa, aby náš Boh, Boh lásky a zmierenia, priviedol k rozumu (poučil) členov americkej Episkopálnej cirkvi a pomohol im vrátiť sa na cestu Pravdy, ktorou je Pán Isus Christos (Ján 14,6).

Publikované na: portal-credo.ru (17.11. 2003)

Preklad: Jana Šomodíková

Každý o pravde rozpráva, ale nie každý ju má rád.

Modlitba sv. Jána Kronštadtského (1829 – 1908)

<i>Pane, Hospodine môj,</i>	<i>rozjasňuj moju dušu</i>	<i>Amen.</i>
<i>Tvoje meno je Láska:</i>	<i>ponorenú do temnôt</i>	
<i>neodvracaj sa odo mňa</i>	<i>dočasných trápení.</i>	
<i>zblúditého.</i>	<i>Tvoje meno je Mier.</i>	
<i>Tvoje meno je Moc:</i>	<i>Utiš moju odbojnú dušu.</i>	
<i>daj mi silu,</i>	<i>Tvoje meno je</i>	
<i>slabému a</i>	<i>Milosrdenstvo.</i>	
<i>pochybovačnému.</i>	<i>Neustávaj v odpustení</i>	
<i>Tvoje meno je Svetlo:</i>	<i>mojich hriechov.</i>	

Skutočne silný je ten, kto víťazí sám nad sebou.

Prečo nie sme rímskymi katolíckmi?

Rímsko-katolícka cirkev svojvoľne opustila rodinu pravoslávnych cirkví, keď rímsky patriarchát prerušil v roku 1054 kresťanské spoločenstvo s ostatnými štyrmi patriarchátmi a prekliat ich. Väčšina kresťanov (a tá bola na Východe) vtedy zachovala Pravoslávie: tieto štyri východné patriarcháty naďalej používali pôvodný názov Christovej Cirkvi: „Pravoslávna katolícka Cirkev“. Menšia časť kresťanov, ktorá bola pod rímskym patriarchom, ním bola odtrhnutá od pôvodnej Cirkvi - odpadla vtedy spolu s ním od Pravoslávia i od pravej katolicity; Rím teda poňal úmysel založiť svoju katolicitu na sebe samom, čo je ale protirečením, lebo katolicita (obecnosť, zborovnosť) nemôže byť už z principiálnych dôvodov založená na nejakom mieste či meste, alebo sa zakladať na nejakej osobe. Pravoslávni trvajú na svojej katolicite (v pôvodnom slova zmysle) a odmietajú prijať deformované poňatie „rímskej katolicity“.

S „veľkým rozkolom“ je neoddeliteľne spojené zavedenie herézy „filioque“ (t.j. nepravdivého tvrdenia, že Svätý Duch vychádza „i zo Syna“, ktoré bolo nedovolené arogantným spôsobom Rímom vsunuté do Vyznania viery (Creda).

Pravoslávni taktiež odmietajú nároky rímskeho pápeža na mocenský primát nad celou Cirkvou ako neznámu vec v celom prvom tisícročí v kresťanstve (existuje nespočetné množstvo dokladov). Rímsky pápež používal v prvom tisícročí v Cirkvi „primát cti“ – vyjadrujeme to slovami: „prvý medzi rovnými“; tento primát rímskeho pápeža – pokiaľ bol v pravoslávnej Cirkvi – nebol mu upieraný. Rovnako tak odmietame i ďaleko neskoršie sformovaný kult rímskeho pápežstva vyjadrený dogmou o „neomylnosti rímskeho pápeža.“ (Nedajú sa prijať nemožné výklady tzv. petrovských miest“ v Novom zákone, lebo text naopak obsahuje mnoho miest, ktoré údajný Petrov mocenský primát nad Cirkvou zreteľne negujú.)

Pravoslávni odmietajú dogmy vyhlásené v rímskej cirkvi po odpadnutí od pravoslávnej Cirkvi (okrem už vyššie zmienených, napr. dogma o očistci, o odpustkoch a tzv. „nadbytočných zásluhách svätých“ a o nepoškvrnenom počatí Panny Márie a všetky ostatné novoty), lebo sa odchyľujú od pôvodnej kresťanskej viery a nezodpovedajú pravde. Trváme na tom, že kresťanská viera musí byť úplne pravdivá, inak nemá spasiteľnú silu. V rímskej cirkvi sa nestretávame s pravou vierou svätých apoštolov ani so správnym výkladom Písma, ani so zachovávaním pôvodnej kresťanskej Tradície. Z hľadiska Pravoslávia nie je prijateľné latinské učenie o ospravedlnení, iné je poňatie tzv. „dedičného hriechu“, iné učenie o milosti a podstatné rozdiely sú v ponímaní prameňov cirkevného učenia – Písma a Tradície.

Pravoslávni sa nestotožňujú s duchovnosťou, ktorá zavládla v rímskej cirkvi po jej oddelení od Christovej pravoslávnej Cirkvi. Bol to najprv racionalistický duch scholastiky a potom duchovnosť mystikov baroka, ktorej duch je úplne vzdialený od pôvodnej kresťanskej mystiky (predstavitelia tejto autentickej kresťanskej duchovnosti sú napr. púštni (egyptskí) Otcovia, s ich mystikou sa v nezmenenej podobe dodnes stretávame všade tam, kde prekvitá pravoslávna viera). Nová duchovnosť pestovaná osobami, ktoré sú v rímsko-katolíckej cirkvi uctievané ako svätci, vzbudzujú u pravoslávnych nedôveru (zvlášť ich odmietajú pravoslávni svätci

mystici, ktorí ich označujú za pokazených, klamných a niektorí dokonca hovoria o ich súvislosti s pôsobením démonov). Posun v duchovnosti rímskej cirkvi považujeme za dôsledok zmeny viery, lebo „mystika je žitá dogmatika“.

Pravoslávni nemôžu prijať cirkevnú prax, ktorá prevládla v latinskej cirkvi. Prax rímskej cirkvi v druhom tisícročí nezodpovedá prvokresťanským obyčajom, ba priamo odporuje praxi kresťanov v prvom tisícročí. Je to predovšetkým princíp kresťanskej správy, inštitúcia odpustkov, odoprenie účasti na kalichu laikom, odopieranie sv. Prijímania pokrsteným nemluvniatkam, zavedenie povinného celibátu kňazstva, zmena kalendára (bohužiaľ, čiastočne prenikla i do pravoslávnej Cirkvi), zavedenie hudby (varhany a dnes i iné nástroje) do bohoslužby, uctievanie sôch (bolo VII. všeobecným snemom v r. 787), výzdoba chrámu nevhodnými obrazmi (bohužiaľ, čiastočne prenikla i do pravoslávnej Cirkvi), liturgické zmeny (naprekáža nám samotný západný rítus, ale napr. problémy okolo epiklézy /premenenia chleba a vína a vzývanie Svätého Ducha/, požívanie nekvaseného chleba ku konaniu sv. Eucharistie, služba čelom k ľudu) atď., atď. Pravoslávni nesúhlasia ani s rímskokatolíckym učením o sviatostiach, o milosti, o apoštolskej postupnosti a o cirkevných snemoch, pretože sa držíme pôvodného učenia o týchto dôležitých kresťanských fenoménoch; úplne zavrhneme prax interdiktov, inkvizície a d'ál.)

V priebehu druhého tisícročia zaviedla rímska cirkev, oddelená od kresťanskej orthodoxy, mnoho nových dogiem, náuk, obyčajov a ďalších zmien či novôt. Pravoslávni s týmto „vývojom“ (či skôr úpadkom) nesúhlasia a nemôžu sa s týmito novotami stotožniť.

Pragmatický duch, ktorého sú plné dejiny rímsko-katolíckej cirkvi, vyjadrené jezuitským heslom: „Účel svedčí prostriedky,“ ukazuje na zásadné odchylenie sa od prvokresťanského ducha. **Nedá sa sedieť na dvoch stoličkách a nedá sa slúžiť dvom pánom: Bohu i mamone.**

Problematických je množstvo úkazov, ktorými sú naplnené dejiny rímskej cirkvi v druhom tisícročí, a ktoré vzbudzujú pochybnosti o tom, že by takto mohla vyzerat' pravá Cirkev – Christova nevesta. Predovšetkým sa zmiňujeme o dvoch historických javoch, ktoré sú veľmi bolestné pre pravoslávnych kresťanov: jednak križiacke výpravy, pri ktorých latiníci masakrovali nekonečné zástupy pravoslávnych kresťanov, znesväcovali svätosti a zbesilo sa drancovalo a lúpilo – brutalita latinských kresťanov nemala hraníc – aby bol na ruinách Pravoslávia založený latinský patriarchát, a ďalej pripomíname vnútenie únie, pri nej boli pravoslávni kresťania násilne zjednocovaní s pápežom pomocou Isti, tvrdého tlaku, krívd a mučenia; často tieklo mnoho krvi pravoslávnych kresťanov, vždy sa normou chovania rímskych katolíkov k pravoslávny m stávalo bezprávie a útlak; pravoslávni nemôžu pochopiť, ako tí, ktorí sa nazývali kresťania, mohli vykonať toľko hrôzy a spôsobiť toľko nešťastia. Ani chovanie sa rímskej cirkvi na Západe nie je nejako povzbudivé; tak napr. hony na čarodejnice, vzájomné krvavé prenasledovanie sa s protestantmi, krvavé misie... Problém nie je v odpustení, či neodpustení spáchaných hrôz; nedôveru a potrebu stále si túto minulosť pripomínať v nás vzbudzuje obava z možného opakovania rovnakého tlaku z rovnakej strany – terajšieho ducha a prax rímskej cirkvi totiž

nevidíme odlišnými od minulosti (tak napr. problematika prenasledovania pravoslávnych zo strany tzv. „gréko-katolíckej cirkvi“ a to v minulosti i súčasnosti).

Ako hovoril jeden zo slávnych duchovných osobností súčasnosti – rumunský starec Kleopa o prípadnom zjednotení sa pravoslávnych s rímskymi katolíkmi: **„Nejedná sa o zjednotenie, ale o návrat rímskych katolíkov k Pravosláviu.“**

Prečo nie sme evanjelikmi či protestantmi?

Nedá sa prijať rozhodnutie založiť si vlastnú cirkev, i keby to niekto činil s najlepšimi úmyslami. Zakladať Cirkev môže jedine Isus Christos.

Ak si nejaký reformátor založí cirkev – nemôže to byť Christova Cirkev, ani toto nové založenie kresťanského spoločenstva nemôže mať žiadny podiel na pravej Cirkvi, lebo je to vždy len cirkev toho, kto je založil – teda cirkev reformátora. V protestantskej cirkvi nenachádzame správnu kresťanskú vieru ani správny výklad Písma, ani kresťanskú posvätnú Tradíciu. Bez autentickej kresťanskej Tradície sa nedá správne chápať Písmo, lebo Biblia je vykladaná Tradíciou a Tradícia naopak zase Bibliou – oba pramene Božského zjavenia sú nepostrádateľné. Zavrnutím posvätnej Tradície opustili protestanti i pôvodnú ideu Cirkvi: odmietli apoštolskú postupnosť, sedem základných sviatostí, atď. Toto poňatie Cirkvi sa nám javí ako nereálne a nezodpovedajúce prvokresťanskej Cirkvi. **Zatiaľ čo rímska cirkev položila príliš veľký dôraz na Tradíciu a to na úkor závažnosti Biblie, potom protestantské cirkvi sa dopúšťajú opačného extrému: celú váhu kladú na Sväté Písmo a to úplne na úkor kresťanskej tradície.**

Pravoslávie zachováva rovnováhu medzi týmito dvoma zdrojmi kresťanskej duchovnosti.

Dôležitá poznámka: Keď objasňujeme, prečo sme pravoslávni, a nie sme tými či tamtými, nejedná sa nám o útočenie na inak veriacich. Pán Isus Christos nás učí, aby naša reč bola jasná: „Áno áno, nie nie“ a nič medzi tým. Preto sa snažíme vyslovovať sa jasne a podľa svojich schopností korektne. Dnes je síce v móde vyjadrovať sa na túto tému neurčito a zahmlene, ale to – ako sa domnievame – nie je na mieste, lebo sa tým nič nerieši. Ak bude dosiahnuté nejaké zjednotenie medzi kresťanmi rôznych konfesii, akú to bude mať hodnotu, keď nebude založené na pravde? A na obvyklú otázku, či je pravoslávna Cirkev „lepšia ako iná“, odpovedáme, **že je Christova, je svätá – a čo môže byť viac?** Jej svätosť však nie je ľudským dielom, ale Božím. Naša Cirkev je spoločenstvom hriešnikov, ktorí sa stále dopúšťajú nejakých pokleskov; ale ak bola pravoslávna Cirkev uchránená pred spáchaním zvlášť hrozných skutkov, potom je to len a len Božie dielo a nie sú to naše zásluhy – a to isté platí i o všetkých prípadoch, keď sa nám snad' darí vykonať i niečo dobré.

Jednou rukou zbieraj, druhou rozdávaj.

Modlitba ku sv. veľkomučeníčke Kataríne

Svätá panna a mučenica Katarína! My hriešni Boží služobníci (mená) sa k Tebe modlíme: pohľad na našu úbohosť a učiň, nech zmýšľame nebesky, a nie pozemsky. Ponáhľaj sa nám na pomoc so svojimi modlitbami, aby sme zvíťazili nad telesnými žiadosťami, náklonnosťami ku svetu a úkladmi zlých duchov, ktoré na nás zlobne dotierajú. Nech sme Tvojou záštitou oslobodení od ich nepriateľských útokov v dobe tohto života, a kiež by sme neboli nimi mučení v povetrí nášho odchodu z tela. Ó, múdra panna! Daruj nám všetko prospešné, o čo Ťa prosíme, pretože môžeš mnoho vyprosiť od svojho milovaného Ženicha, Christa, nášho Boha. Vieme, ako veľa zmôže modlitba spravodlivého s dobrotou milosrdného Boha, Ktorému patrí sláva, česť a chvála, teraz i vždy až na veky vekov. Amen.

Za utrpenie bude spasenie.

Sv.Gerasim

Približne jednu míľu od svätej rieky Jordán sa rozkladá lavra, ktorá sa nazýva lavrou svätého Gerasima. Keď sme prišli ku tejto lavre, miestni otcovia nám rozprávali o Gerasimovi toto:

Raz išiel po brehu svätého Jordána a stretol leva, ktorý hlasito reval, pretože mal chorú labu. Zapichol sa mu totiž do nej trň, až mu z toho laba opuchla a hnisala. Lev uvidel starca, pribehol k nemu a natiadol chorú labu, v ktorej mal trň. Plakal podľa svojho spôsobu a prosil mnícha o pomoc. A keď mních uvidel, ako lev veľmi trpí, posadil sa na zem, uchoпил jeho labu, narezal ju, vytiahol trň, vytlačil veľké množstvo hnisu, potom ranu starostlivo vymyl, oviazal ju handričkou a zviera prepustil. Avšak uzdravený lev už otca neopustil, ale ako verný učeník ho doprevádzal všade, kam len išiel, takže sa otec tejto prítulnosti až divil. Od tých čias otec Gerasim začal leva kŕmiť a dávať mu chlieb a máčané boby.

V lavre si držali tiež osla, aby na ňom vozili pre bratov vodu, pretože mnísi pili vodu zo svätého Jordánu a od lavry bola kricca celú jednu míľu. Otcovia spravidla zverovali osla tomuto levovi, aby ho pásol na brehu svätého Jordánu. Raz keď lev pásol osla, osol sa od neho príliš vzdialil. V tom prišli poháňači tiav z Arábie, a keď osla uvideli, zahnali ho smerom ku svojmu domovu. Lev sa vrátil do lavry k otcovi Gerasimovi veľmi smutný a skrúšený, pretože osla neušetril. Otec si myslel, že lev osla zožral a povedal mu: „Ty si osla zjedol. Boh buď pochválený. Všetko to, čo robil osol, budeš od dnes robiť ty.“ A tak z otcovi rozkazu nakladali na leva kôš so štyrmi džbánmi a on nosil vodu.

Raz sa išiel k otcovi pomodliť vojak. Keď videl, že lev nosí vodu a dozvedel sa prečo, prišlo mu leva ľúto, a tak vytiahol tri zlatky a dal ich mníchom, aby pre túto potrebu kúpili osla a leva zbavili svojej povinnosti. Skoro na to, čo bol lev zbavený povinnosti nosiť vodu, poháňač tiav, ktorý vtedy osla odohnal, prišiel opäť, aby vo svätom meste

predával chlieb a vzal so sebou ukradnutého osla. Keď sa preplavil cez svätý Jordán, stretol leva. Akonáhle ho poháňač uvidel, zo strachu pred ním opustil svoje ťavy a utiekol. Lev poznal osla, vrhol sa k nemu ako predtým, vzal do zubov jeho uzdu a hnal osla a zároveň s ním aj tri ťavy. Lev prišiel k otcovi s radostným revom, že našiel strateného osla. Ved' si otec Gerasim myslel, že lev zožral osla. Vtedy však otec pochopil, že leva nepravdivo obvinil a pomenoval ho Jordán. Spoločne s otcom prežil lev v monastieri ako jeho nerozlučný priateľ päť rokov.

Keď otec Gerasim odišiel k Hospodinovi a otcovia ho pochovali, lev vďaka Božiemu riadeniu v tých dňoch v lavre nebol. Ale skoro sa vrátil a začal otca hľadať. Keď Gerasimov žiak, otec Sabbatios, leva uvidel, povedal mu: Jordán, otec nás zanechal osirelých a odišiel k Hospodinovi. I napriek tomu sa ale najedz. Lev však nechcel žrať, neustále obracal oči hneď tam, hneď na inú stranu, aby našiel svojho pána. Hlasito reval a nemohol sa zmieriť s jeho smrťou. Otec Sabbatios a ostatní otcovia na leva hľadeli, tľapkali ho po chrbte a hovorili mu: Otec odišiel k Hospodinovi a nás opustil. Týmito slovami však nemohli utíšiť jeho rev a kvílenie, a čím viac, ako sa im zdalo, ho láskali a povzbudzovali, tým úpornejšie v náreku pokračoval, tým hlasitejší bol žalostný rev leva. A hlasom, celým zjavom i očami prejavoval smútok nad tým, že nevidí svojho pána. Vtedy mu otec Sabbatios povedal: „Nuž, pôjdeš so mnou, keď nám neveríš, a ja ti ukážem, kde leží náš otec.“ Vzal leva a priviedol ho tam, kde pochovali otca Gerasima. Hrob bol vzdialený asi pol míľu od chrámu. Keď sa nad hrobom zastavili, otec Sabbatios levovi povedal: „Hľa, tu leží náš otec.“ A otec Sabbatios pokľakol.

Keď lev uvidel, ako otec Sabbatios prejavuje svoj zármutok, začal s kňučaním mocne biť hlavu o zem a vzápätí tam u otcovho hrobu naposledy vydýchol.

To sa stalo nie preto, že by bol lev obdarený rozumnou dušou, ale preto, že sa Bohu zapáčilo osláviť tých, ktorí ho oslavujú nielen počas svojho života, ale i po smrti a ukázať, aká veľká bola poslušnosť zvierat' voči Adamovi do tej doby, než prestúpil prikázanie a bol zbavený rajskej blaženosti.

Svetlo v chráme od sviečky a v duši svetlo od modlitby.

Napísali ste nám...

Tri Sväté Krsty v Jordáne

Kanaán, Izrael, Palestína, Svätá Zem. Malý kúsok povrchu zemskeho, na ktorom Abrahám pásol svoje stáda, Dávid zvíťazil nad Goliášom. Tu vládol múdry kráľ Šalamún, chodil so svojimi učeníkmi a učil Isus Christos. Zem pútnikov a po zuby ozbrojených vojakov. Krajina nádejí i nikdy nekončiacich vojen.

S nádejou i láskou pricestovala do Svätej Zeme, začiatkom roku 2004, skupina pútnikov troch slovanských národov: **Srbov, Čechov, Slovákov**. Vstupná brána do krajiny, ako to v našich moderných časoch zvykne bývať, je letisko v Tel Avive. Ale po prechode touto bránou, otvára sa pred pútnikmi samo Evanjelium. Narodenie Isusa, príchod troch mudrcov od východu, útek Svätej rodiny do Egypta, život v Nazarete, krst v Jordáne, pokúšanie na hore, svadba v Káne Galilejskej, premenenie na hore Tábor, vzkriesenie Lazára, slávny príchod do Jeruzalema, zrada, väzenie i ukrižovanie Isusa, jeho slávne Vzkriesenie i odchod k svojmu Otcovi na nebesia. Toto všetko a ešte

mnohé iné, dá sa vidieť tu, vo Svätej Zemi.

Tisícky pútnikov každoročne prichádza na tieto miesta. Veriaci odchádzajú posilnení, neveriaci – odchádzajú ako veriaci, minimálne však začnú pochybovať o svojej nevere. Aj v našej slovanskej skupine pútnikov nie všetci boli pravoslávni. Ale okrem inoslávnych, bola tu malá skupina katechumenov, ľudí zoznamujúcich sa s pravou vierou, aby sa mohli na týchto, pre všetkých kresťanov posvätných miestach, začleniť do jedinej, svätej, všeobecnej, apoštolskej Cirkvi a prijať Svätý Krst v rieke, v ktorej prijal Krst aj náš Vykupiteľ, Isus Christos. V Jordáne sa chceli znovu narodiť a získať večný život. Ved' Sám Isus Christos povedal Nikodémovi: „ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho. Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. (Jn., 3, 5-7)

A tak Galina, Anisija, Ján, v bielych rúchach a bosí, zastali pred vodami tej rieky, v ktorej kedysi aj Isus bol vyjavený Izraelovi. S pohľadom upreným na východ, ktorý mal symbolizovať očakávanie otvorenia dverí raja. Z toho raja, z ktorého boli kedysi vyhnaní Adam a Eva. Kňaz dýchne do tváre každého z nich, tak ako Boh vdýchol život človeku. Kládie ruky na hlavu každého krstenca, symbolizujúc Isusa Christa, Ktorý ich berie pod Svoju ochranu. Aby oslobodil dušu človeka od otroctva diabla, kňaz mocou danou do Boha vyháňa kráľa tmy. Vzápätí na to krstenci, obrátení na západ, sami sa zriekajú diabla a jeho zlých skutkov.

Kňaz sa pýta:

- Otricaješsa li ot satany i vseh del jeho, vseh anhel jeho, vseho služenja jeho i vsej gordyni jeho?
- Otricajusja!

Zriecť sa diabla, znamená zriecť sa všetkých svojich hriešnych návykov, hriešneho spôsobu života, predovšetkým pýchy a spoliehania sa iba na svoje sily a schopnosti.

Opätovne sa obracajú na východ, ku Christovi, **Svetlu Sveta**, aby mu sľúbili vernosť.

- Sočetavaješisja li Christu?
- Sočetavajus.

Týmito slovami sa krstenci stávajú Christovými vojakmi a potvrdzujú svoje rozhodnutie:

- Sočetallsja li Christu?
- Sočetalsja.
- I veruješ li jemu?
- Veruju jemu, jako Carju i Bohu!

Veriť v Christa ako Cára a Boha, je málo, lebo aj démoni veria, ale sa desia (List Jk.2,19). Prijatť ho ako Cára a Boha, znamená posvätiť celý život slúženiu Jemu, žiť v súlade s Jeho prikázaniami. Tak to aspoň v tú chvíľu cítili naši krstenci. S vyznaním Viery im pomáhala celá výprava. Po zaspievaní „Veruju...“, nasleduje úklon so slovami: „Poklaňaju sa Otcu i Synu i Svjatому Duchu; Trojce Jedinosušnej i Nerazdelnej“. Úklon – ako výraz lásky a poslušnosti a okrem toho je to víťazstvo nad ľudskou pýchou.

Samotnému Krstu predchádza posvätenie vody a posvätenie oleja. Voda je podľa Biblie prvotný kozmický živel. Na začiatku stvorenia ...“ Duch Boží vznášal sa nad vodami“. Voda je aj hrozná ničivá sila, spomeňme si na Potopu sveta. Ale voda je taktiež aj symbol očistenia, obnovenia. Svätý Ján Krstiteľ vyzýval krstom v Jordáne ľud na pokánie a očistenie hriechov.

Krstenci jeden po druhom vchádzajú do tejto rieky pokánia, aby kňaz pri trojitom ponorení vyslovil nad nimi slová prvej Tajiny (sviatosti) Christovej Cirkvi: „Kreščajetsja rab Božij (postupne Ján, Anisija, Galina) vo imja Otca, amiň i Syna, amiň, i Svjataho Ducha, amiň“. Týmito slovami boli prijatí do Cirkvi a stali sa kresťanmi, t. j. boli zrodení. **V tejto chvíli si uvedomovali, že byť kresťanom, to nie je privilegium, ale hlavne zodpovednosť pred Christom za všetky svoje skutky a myšlienky. Lebo podľa slov Christa : „Komu bolo mnoho dané, bude sa mnoho pohľadávať; a komu mnoho zverili, od toho budú viac žiadať.“**

A naši krstenci nezískali iba odpustenie hriechov. Prostredníctvom tajiny Myropomazania, ktorá v Pravoslávnej Cirkvi nasleduje ihneď po tajine Krstu, získali aj blahodať Svätého Ducha, t. j. dary potrebné na nový život.

Prostredníctvom pomazania čela, očí, nozdier, úst, uší, hrude, rúk, nôh Svätým Myrom a slov kňaza: „Pečať dara Ducha Svjataho. Amiň“ dostávajú silu odolávať nebezpečenstvám a pokušeniam, ktoré ich čakajú v ich novom živote.

So zapálenými sviecami v rukách počúvajú slová Svätého Evanjelia, v ktorom sa prihovára Isus Christos: „Ja som s vami až do skončenia vekov.“ Tajina Myropomazania je zavŕšená strihaním vlasov a omývaním Svätého Myra. Znovu vchádzajú do posvätnéj rieky, ale to už sa pridávajú k nim aj ostatní pútnici, aby si pripomenuli svoj vlastný krst.

Nech nám všetkým tento kúpeľ, táto púť, Eucharistia, ktorú sme prijali vo Svätom meste Jeruzaleme, vo Svätom Chráme Božieho Hrobu, pomôže na neľahkej ceste. Aby sme dokázali žiť tak, ako to vyžaduje od nás náš Spasiteľ. A aby sme mohli nielen v tomto živote navštíviť miesta, po ktorých chodil On, ale aby sme Ho aj po smrti mohli stretnúť tam vo Večnosti. Amiň.

J. T.

Pôst privádza k bránam raja a dobré skutky ju otvárajú.

Otázky a odpovede o duchovnom živote

❖ *Otázka: Závaži naša spása od vnútorných okolností?*

Naša spása nie je závislá od vnútorných okolností, nie je dôležité, či je niekto učený, či nevzdelaný; bohatý, alebo chudobný, ale je dôležité, či je cnostný, či sa stará o duchovný pokrok a miluje Boha (sv. Kliment Alexandrijský).

❖ *Otázka: Aké sú najväčšie Božie dary?*

Pokánie a sväté Prijímanie sú najväčšími zo všetkých Božích darov. Čiastočne sem možno pripočítať i posvätné knihy (sv. Varsonofij Veľký).

❖ *Otázka: Aká je najdôležitejšia činnosť kresťana?*

Najdôležitejší čin je učiť sa pravej viere (sv. Amvrosij Mediolanský).

❖ **Otázka: Ako získať správne uvažovanie?**

Začiatok správneho spôsobu myslenia je počúvanie a čítanie Božieho slova a svätých Otcov (sv. Efrém Sýrsky).

❖ **Otázka: Čo sme povinní vedieť?**

Musíme poznať Božie vôľu a to, aké skutky sú cnosťami, a aké sú hriechmi. Kto sa v tomto nečiní, hreší pred Bohom. Z toho vyplýva, že kto sa udržuje v temnote a negramotnosti, dvakrát hreší, jednak tým, že nepozná Božiu vôľu, a potom tým, že nepoužíva prostriedky, aby ju poznal a zostáva v temnote (sv. Theofan Zátvorník).

❖ **Otázka: Ako sa upevniť v Cirkvi?**

Vedením duchovného otca a neustálym spojením s ním, častým pristupovaním k svätým Tajinám a pozornou prípravou k tomu, navštevovaním bohoslužieb, domácou modlitbou, každodenným čítaním Evanjelia, čítaním kníh náboženského (pravoslávneho) obsahu, dodržiavaním sviatkov a pôstov v cirkevnom roku, priateľstvom a obecenstvom s veriacimi a cirkevnými ľuďmi.

❖ **Otázka: Ako sa má čítať sväté Písmo?**

Aby čítanie v Písme prinieslo úžitok, je treba: 1.) pred čítaním vzývať blahodať (milosť) Svätého Ducha, aby mi pomohol; 2.) nečítať rýchlo, opakovať si niekoľkokrát to, čo mi nebolo jasné; 3.) nestarať sa len o to, aby som prečítal veľa; 4.) chrániť sa čítania mnohých kníh naraz.

❖ **Otázka: Ľudí, ktorí ku mne prichádzajú, posiela vždy Boh?**

Nie, niekedy ich neposiela Boh, ale diabol.

❖ **Otázka: Aké náboženstvá sú klamlivé?**

Všetky náboženstvá, ktoré na svete existujú, okrem práve jedinej Pravoslávnej Cirkvi, sú klamlivé a človeka nespasia. Lživé náboženstvo je výsmech ľuďom. Po smrti sa okamžite ukáže, aké pevné, trvalé a silné je to, na čom kto založil svoju nádej. Aký

strašný a zúfalý bude stav toho, kto v tú chvíľu zistí, že bol oklamáný (sv. Teofan Zátvorník).

❖ **Otázka: Čo Boh vyžaduje od človeka?**

Z celého Písma vidím, že všetko, čo Boh od človeka vyžaduje, sa sústreďuje v nasledujúcom: aby si sa pred bližným vo všetkom pokoril, aby si sa zbavil svojich hriechnych žiadostí a prianí, aby si neustále prosil Boha o zmilovanie a podanie pomocnej ruky (ct. Simeon Nový Telológ).

❖ **Otázka: Ako si máme ctiť kňaza?**

Ctiť si kňaza je treba viac ako rodičov. Viete, hovorí sv. Ján Zlatoústý, kto je kňaz? A odpovedá: Boží Anjel. A preto musíme si ctiť pastiera viacej ako rodičov, lebo to sú Christovi služobníci na zemi, a kto ich uctieva, ten ctí Christa.

❖ **Otázka: Ako sa máme správať k bližnému?**

Vždy si predstavuj bližneho na svojom mieste a seba na mieste bližneho.

❖ **Otázka: Čo je dôležité v duchovnom živote?**

Staraj sa, aby si mal po celý svoj život duchovného otca, zjav mu každý svoj hriech a myšlienku, riaď sa jeho radami a poučením. Spása záleží v mnohých radách, muž neprijímajúci radu je sám sebe nepriateľom, hovorí Písmo.

❖ **Otázka: Čo vyháňa Božieho Ducha?**

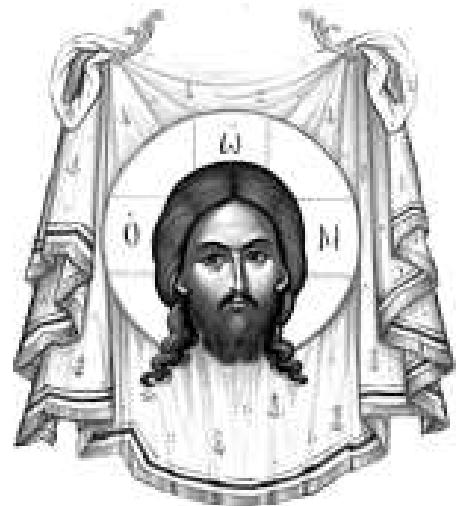
Vedzte, že Božieho Ducha nič neodháňa tak, ako prázdne rozhovory.

Za nevďačných Boh ďakuje.

Obeta lásky

„Čo mohla, urobila“ (Mk, 14,8)

V r. 1909 s dovolením duchovnej cenzúry bol (v Rusii) vydaný "Denník pravoslávneho duchovného", žijúceho v 19. storočí. Meno duchovného nebolo uvedené. Denník obsahoval vysvetlenie biblických výrokov. Táto kniha bola obľúbenou knihou poslednej ruskej imperátorky Aleksandry Fjodorovny. S touto knihou sa nerozlúčila do konca svojich dní.

Tento denník bol znovu vydaný v pôvodnom znení začiatkom 90-tych rokov pravoslávnyim vydavateľstvom "Lestvica".

„Čo nesieš v rukách, Abel“?

„Malé jahniatkó zo stáda, Bože, - prinášam ho Tebe ako dar“.

Tak aj urobil. A tymian z tejto žertvy neprestáva sa dodnes vznášať k Bohu, ako neustála obeta chvály.

„Čo máš v ruke, Mojžiš“?

„Jednoduchú palicu, Pane, ktorou pasiem svoje stáda“.

„Použi ju pre mňa“.

On poslúchol a touto jednoduchou palicou boli vykonané zázraky, ktoré privádzali do úžasu Egypťanov a ich pyšného faraóna.

„Mária, čo nesieš“?

„Nádobu nardovej masti, ó, Bože, ktorou chcem pomazať Jednorodného Tvojho Syna“.

Ona tak urobila a nielen, že sa naplnil celý dom vôňou masti, ale aróma tejto obety lásky sa uchovala počas stáročí na stránkach Evanjelia „na celom svete jej na pamiatku, aj o tom čo urobila“ a v srdciach čítajúcich sa vznáša dodnes.

„Chudobná vdova, čo máš v ruke“?

„Dva haliere, Pane, - celé moje bohatstvo, viac nemám čo vhodiť do Tvojej pokladnice“.

Ona ich vhodila a jej chudobný dar, ktorý bol o očiach Christa väčší, ako ostatné dary, do dnešných dní pobáda ľudí obetovať Bohu.

„Čo držíš v ruke, Tavifa“?

„Ihlu, Pane“.

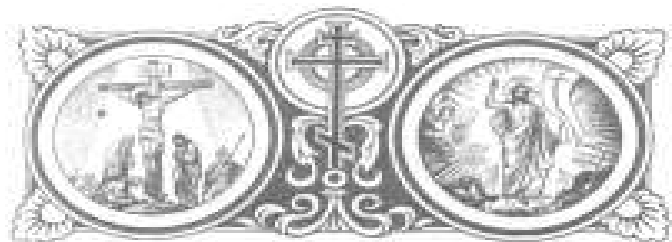
„Pracuj s ňou pre mňa“.

Tak aj bolo. A ona nielen, že odievala núdzných a chudobných v meste Joppe, ale v dnešných dňoch sa s vďakou spomína jej usilovná práca a mnohým slúži za príklad.

A preto každý nech robí, čo môže.

Preklad: J. T.

**Svätá Pravoslávna
Cirkev má nových
členov!**

„Veru, veru ti hovorím: Ak sa niekto nenarodí z vody a Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho. Čo sa narodilo z tela, je telo a čo sa narodilo z Ducha, je duch.“ (J 3, 5-6)

Dňa 4. februára 2004 prijal sv. Krst Ján Toman z Tesár a dňa 6. marca 2004 bola pokrstená Aleksandra Bajzíkova z Topoľčian, ktorá svetlo sveta uzrela 25. januára tohto roku. Prajeme im, aby ich život v Pravoslávnej Cirkvi bol plný Božej lásky, pokoja a milosti. Nech dary Svätého Ducha, ktoré pri sv. Tajine myropomazania získali, naplno využívali. Tiež im zo srdca želáme, aby ich patróni sv. Ján Krstiteľ a sv. Aleksandra ochraňovali počas celého života a orodovali za nich pred oltárom Božím. Na mnohaja lita!

Pravoslávna Cirkev oznamuje všetkým, že sväté Liturgie sa v Banskej Bystrici a vo Zvolene konajú striedavo: jednu nedeľu v Banskej Bystrici v náhradných priestoroch v Agentúre sociálnych služieb na Ulici 9. mája č. 74 (bývalé detské jasle) so začiatkom o 9:30 hodine. Ďalšiu nedeľu vo Zvolene v kaplnke zvolenského zámku o 10:30 hodine. Podrobnejšie informácie dostanete na telefónnom čísle: 0903 170 583. Tešíme sa na vašu účasť. Christos medzi nami!

SVETLO PRAVOSLÁVIA – spoločensko – duchovný občasník

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Šomodíková, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail jankasom@szm.sk

